

ÔN TẬP

Cuộc chia tay

Thầy Vitalis xưa nay vẫn giữ Remi luôn bên cạnh mình, bây giờ mới thả Remi tự do. Thầy bảo:

- Ngẫu nhiên đã đưa con đi khắp nước Pháp trong khi những đứa trẻ bằng tuổi con đang cắp sách đi học, vậy con phải mở rộng mắt ra, nhìn lấy và học lấy. Có điều gì con không hiểu, có điều gì làm con bối rối, con cứ hỏi ta, đừng ngại. Có lẽ ta không thể trả lời được tất cả những câu hỏi của con vì ta không dám tự phụ⁽¹⁾ là biết hết, nhưng có lẽ nhiều câu ta cũng có thể giải thích làm thỏa⁽²⁾ được ý con. Vốn dĩ, ta có chuyên là ông bầu của những con vật làm trò rong dẫu, vì ta đã học những điều khác, không phải những điều để “giới thiệu Ca-pi hay Giô-li-cơ trước quý khán giả” như bây giờ đâu.

- Thầy đã học nghề gì ạ?

- Để một ngày nào đó ta sẽ cho con biết. Con cũng nên hiểu rằng nếu bây giờ con đang ở bậc thang dưới cùng trong xã hội, nếu con quyết chí, con có thể dần đạt một bậc cao hơn. Điều đó tuy thuộc hoàn cảnh một tít, còn tùy thuộc ở con rất nhiều. Con ơi!

Con hãy nghe những bài học của ta, những lời khuyên của ta. Sau này khôn lớn, con sẽ nhớ đến - ta mong thế - nhớ đến người nghệ sĩ giang hồ già nua đã rút con từ trong tay người mẹ nuôi, chắc con phải ngậm ngùi và biết ơn, vì ta yên trí rằng cái duyên gặp gỡ giữa ta và con sẽ đem lại hạnh phúc cho con.

Thầy Vitalis bảo tôi:

- Chúng ta đang ở bãi Lãng-đơ đấy. Còn phải đi trong sa mạc này từ hai mươi đến hai lăm dặm⁽³⁾ nữa. Con phải dồn hết can đảm vào hai chân con đấy.

Tôi nghĩ không những phải dồn hết can đảm vào hai chân, mà con phải để vào óc và tim nữa, vì đi trên con đường hình như vô tận này, tôi cảm thấy một nỗi buồn khó có thể xua tan được. Sau này, tôi đã nhiều lần đi biển. Mỗi khi tôi ở giữa biển khơi mà không trông thấy bóng một cánh buồm nào là lòng tôi lại thấy phảng phất một nỗi buồn khôn tả⁽⁴⁾ như nỗi buồn mà tôi cảm thấy trong bãi sa mạc này.

Tôi đang cố gắng tự đặt mình vào trong đám lộn xộn nào mái nhà, nào gác chuông, nào tháp đang mất hút sau sương mù và khói thì thầy Vitalis bước lại tới bên cạnh tôi.

- Thế là đời chúng ta thay đổi rồi, thầy nói, chỉ bốn tiếng đồng hồ nữa chúng ta sẽ tới Paris. Và... ở Paris, chúng ta sẽ chia tay nhau.

Tôi đưa mắt nhìn thầy Vitalis, thầy cũng nhìn tôi, mặt tôi tái đi, môi tôi run lên, tất thầy⁽⁵⁾ đều nói lên cho thầy biết những gì đang diễn ra trong tôi.

- Con có vẻ lo lắng phải không? – Thầy nói, cũng khổ não như tôi.

- Chúng ta chia tay nhau! – Cuối cùng tôi nói khi những giây phút ngạc nhiên đầu tiên đã qua đi.

- Thằng bé tội nghiệp! – Câu nói này và nhất là giọng nói lên câu nói đó làm nước mắt tôi trào ra, đã lâu quá rồi tôi mới được nghe một câu nói đầy thiện cảm đến thế!

- Ôi! Thầy là con người tốt quá! – Tôi kêu lên.

- Con mới là cậu bé tốt, một trái tim tí hon dũng cảm. Con thấy đấy, ở đời có những lúc người ta cảm thấy sung sướng khi tìm thấy một người mà ta có thể dựa vào được. Ta sung sướng có con

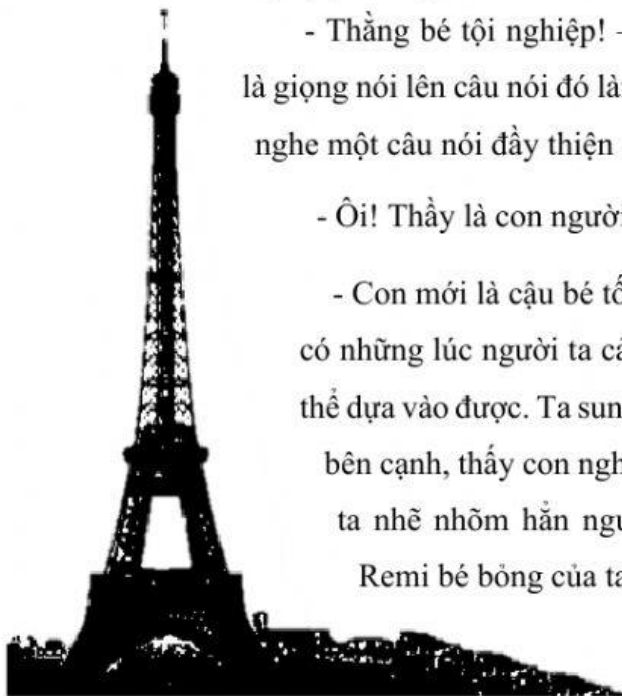
bên cạnh, thấy con nghe ta nói mà mắt nhoà lệ ta khẽ nhồm hẫng người. Bởi vì ta, chú

Remi bé bỏng của ta, ta cũng rất đau lòng. Thầy Vitalis nói tiếp.

- Khổ một nỗi là, bao giờ người ta cũng phải chia tay đúng vào lúc cảm thấy ngược lại, tức là

muốn gần nhau hơn nữa.

(Theo **Không gia đình** - Hector Malot)

Chú thích:

- (1) Tự phụ: Tự đánh giá quá cao tài năng, thành tích của bản thân
- (2) Thỏa: Ở trạng thái hoàn toàn hài lòng khi được đúng như mong muốn
- (3) Dặm: Đơn vị cũ đo độ dài ở một số nước (1 dặm Anh = 1.609 mét)
- (4) Khôn tả: Không thể diễn tả được, không thể nói được bằng lời
- (5) Tất tã: giống như “tất cả”

Trả lời các câu hỏi dưới đây:

1. Trong truyện có những nhân vật nào? Em ấn tượng với nhân vật nào nhất?

2. Theo lời dặn của thầy Vitalis, nếu có điều gì không hiểu, Remi nên làm như thế nào?

[illegible]

3. Remi không phải người thân của thầy Vitalis nhưng vì sao thầy vẫn ân cần chăm sóc, dạy dỗ Remi?

[illegible]

4. Em hãy thêm phần vị ngữ hoặc chủ ngữ để hoàn thành những câu sau đây:

- Remi

- nắm chặt lấy bàn tay của Remi.

